

Οξύς Κοιλιακός Πόνος

Ιατροί SOS

ΑΙΤΙΑ ΚΟΙΛΙΑΚΟΥ ΠΟΝΟΥ

I. Πόνος, από ενδοκοιλιακά σπλάγχνα

1. Χοληφόρα:

Λιθίαση κύστεως ή πόρων, χολοκυστίτιδα, χολαγγειίτιδα, Ca χοληφόρων ή 12/δακτύλου, ή φύματος Vater, ή πυλαίων λεμφαδένων

2. Στόμαχος-Δωδεκαδάκτυλο:

Έλκος στομάχου ή 12/δακτύλου, καρκίνος στομάχου, γαστρίτιδα, πυλωρική στένωση, διαφραγματοκήλη

3. Πάγκρεας:

Οξεία ή χρόνια παγκρεατίτιδα, λιθίαση παγκρεατικών πόρων, καρκίνος παγκρέατος, τραυματισμός

4. Έντερο:

Εκκολπωματίτιδα, εγκολεασμός, κολίτιδα, εντερίτιδα, δυσεντερία, τραυματική ειλείτιδα, φυματίωση, δηλητηρίαση με μόλυβδο, νόσος Hirschprung, τραυματισμός, απόφραξη από συμφύσεις, περίσφιξη κήλης, κατάχρηση καθαρτικών, σύνδρομο Peutz-Jeghers, φλεγμονή αποφύσεως Meckel.

ΑΙΤΙΑ ΚΟΙΛΙΑΚΟΥ ΠΟΝΟΥ

I. Πόνος, από ενδοκοιλιακά σπλάγχνα

5. Ουροποιητικό:

Λιθίαση νεφρού ή κύστεως, δίοδος πηγμάτων αίματος, πυελονεφρίτιδα, φυματίωση νεφρού, αδενοκαρκίνωμα ή άλλα νεοπλάσματα νεφρού ή ουρητήρων ή κύστεως, απόφραξη από οπισθοπεριτοναϊκά νεοπλάσματα μετά από καθετηριασμό, κυστεοσκόπηση κ.λ.π. χειρισμούς, ξένα σώματα κύστεως, βιλαρζίαση.

6. Σκωλικοειδής απόφυση:

Οξεία σκωλικοειδίτιδα, ξένα σώματα, φυματίωση, καρκίνος

7. Ήπαρ:

Λοιμώδης ηπατίτιδα, συμφορητική καρδιακή ανεπάρκεια, πρωτοπαθή ή μεταστατικά νεοπλάσματα, ηπατικό απόστημα, τραυματισμός

8. Σπλήνας

Έμφρακτο, αυτόματη ρήξη (από λοιμώδη μονοπυρήνωση, ελονοσία κ.α.), τραυματισμός

ΑΙΤΙΑ ΚΟΙΛΙΑΚΟΥ ΠΟΝΟΥ

I. Πόνος, από ενδοκοιλιακά σπλάγχνα (συνέχεια)

9. Έσω γεννητικά όργανα γυναίκας:

Σάλπιγγίτιδα, πυοσάλπιγγα, εξωμήτρια κύηση, φυματίωση σάλπιγγας, ενδομητρίωση, συστροφή κύστεως ωοθήκης, ωορρηξία, δυσμηνόρροια, ενδομητρίτιδα, εκτεταμένα νεοπλάσματα μήτρας, κακώσεις μήτρας.

ΑΙΤΙΑ ΚΟΙΛΙΑΚΟΥ ΠΟΝΟΥ

II. Πόνος απ' το περιτόναιο:

1. Περιτονίτιδα από διάτρηση γαστροδωδεκαδακτυλικού έλκους, ή επέκταση φλεγμονής από ενδοπεριτοναϊκό όργανο.
2. Διάτρηση εντέρου από ξένο σώμα
3. Φυματιώδης περιτονίτιδα

ΑΙΤΙΑ ΚΟΙΛΙΑΚΟΥ ΠΟΝΟΥ

III. Πόνος αγγειακής αιτιολογίας:

1. Εμβολή ή θρόμβωση μεσεντερίων αγγείων
2. Ρήξη αορτικού ανευρύσματος
3. Δρεπανοκυτταρική αναιμία
4. Πίεση ή απόφραξη από περιστροφή ενδοκοιλιακών αγγείων

IV. Πόνος από το κοιλιακό τοίχωμα

1. Κήλη λευκής γραμμής
2. Τραυματισμός ή φλεγμονή μυών
3. Έρπης ζωστήρας

ΑΙΤΙΑ ΚΟΙΛΙΑΚΟΥ ΠΟΝΟΥ

V. Πόνος από εξωκοιλιακά όργανα:

1. Έμφραγμα μυοκαρδίου
2. Περικαρδίτιδα
3. Πλευρίτιδα, πνευμοθώρακας
4. Πνευμονία, πνευμονική εμβολή
5. Κήλη μεσοσπονδυλίου δίσκου
6. Συστροφή όρχεως

VI. Πόνος από το κεντρικό νευρικό σύστημα:

1. Κρίσεις νωτιάδας φθίσεως (tabes dorsalis)
στομάχου, χοληφόρων, εντέρου, νεφρού, ορθού
2. Μηνιγγίτιδα
3. Ριζίτιδα

ΑΙΤΙΑ ΚΟΙΛΙΑΚΟΥ ΠΟΝΟΥ

VII. Πόνος ψυχογενούς προελεύσεως:

1. Νεύρωση
2. Υστερία
3. Κατάθλιψη
4. Σύνδρομο Muenchhausen

VIII. Πόνος από λοιμώδη νοσήματα:

1. Ιλαρά
2. Λοιμώδης μονοπυρήνωση
3. Παρωτίτιδα
4. Ελονοσία
5. Στρεπτοκοκκική κυνάγχη & μέση ωτίτιδα (στα παιδιά)
6. Γρίππη

ΑΙΤΙΑ ΚΟΙΛΙΑΚΟΥ ΠΟΝΟΥ

ΙΧ. Πόνος από μεταβολικές & ενδοκρινικές διαταραχές:

1. Ουραιμία
2. Διαβητική οξέωση
3. Πορφυρία
4. Αιμοχρωμάτωση
5. Πρωτοπαθής υπερλιπιδαιμία
6. Υπερπαραθυρεοειδισμός
7. Οξεία επινεφριδιακή ανεπάρκεια
8. Μεσογειακός πυρετός

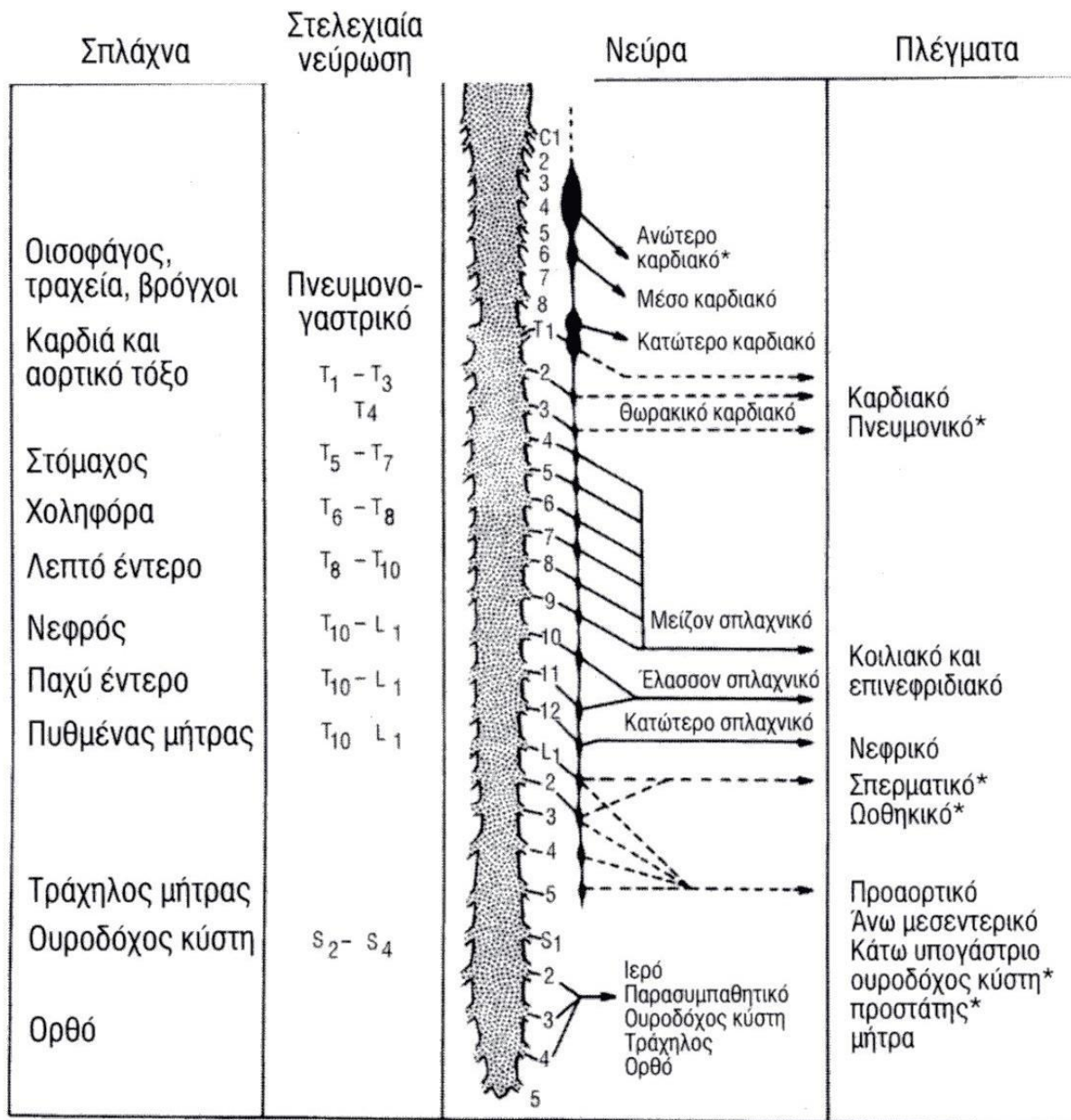
Χ. Πόνος από αλλεργικά νοσήματα & νοσήματα συνδετικού ιστού:

1. Αλλεργική πορφύρα
2. Ρευματικός πυρετός
3. Οζώδης πολυαρτηρίτιδα
4. Δερματομυοσίτιδα
5. Σκληροδερμία

- Ιστορικό
- Κλινική εξέταση
- Εργαστηριακός έλεγχος
- Απεικονιστικός έλεγχος

➤ Οι αισθητικές κεντρομόλες ίνες, που ενέχονται στο ενδοπεριτοναϊκό κοιλιακό άλγος, μεταδίδουν αμβλύ, εξασθενημένο, ασαφώς εντοπιζόμενο άλγος, περισσότερο βαθμιαίας εμφάνισης & παρατεταμένης διάρκειας.

➤ Οι τοιχωματικές επιφάνειες του περιτοναίου, εντοπίζουν τα επώδυνα ερεθίσματα ακριβώς στην εστία του ερεθισμού. Τα περιφερικά νεύρα μεταδίδουν οξύ, αιφνίδιο, σαφώς εντοπιζόμενο άλγος.

*Μη γνωστές αισθητικές ίνες στο συμπαθητικό κλάδο

Κεντρομόλα νεύρα από ενδοκοιλιακά όργανα & είσοδος στο ΚΝΣ

Ηπατική κάψα

Ηπατικοί
σύνδεσμοι

Διάφραγμα

Σπληνική κάψα

Περικάρδιο

A3-A5

Διάφραγμα

Χοληδόχος κύστη

Στόμαχος

Πάγκρεας

Λεπτό έντερο

Θ6-Θ9

Παχύ έντερο

Σκωλικοειδής

Σπλάχνα πυέλου

Θ10-Θ11

Σιγμοειδές

Ορθό

Νεφρική πύελος

Νεφρική κάψα

Ουρητήρες

Όρχεις

Θ11-Ο1

Κύστη

Ορθοσιγμοειδές

I2-I4

Το φρενικό νεύρο & οι κεντρομόλες ίνες των δερμοτομιών A3, A4, A5 που συνοδεύουν τις φρενικές αρτηρίες, νευρώνουν το μυικό ιστό του διαφράγματος & το περιτόναιο που βρίσκεται από κάτω.

Γι' αυτό, ερεθισμοί του διαφράγματος, αντακακλούν το άλγος στον ώμο.

ΙΣΤΟΡΙΚΟ

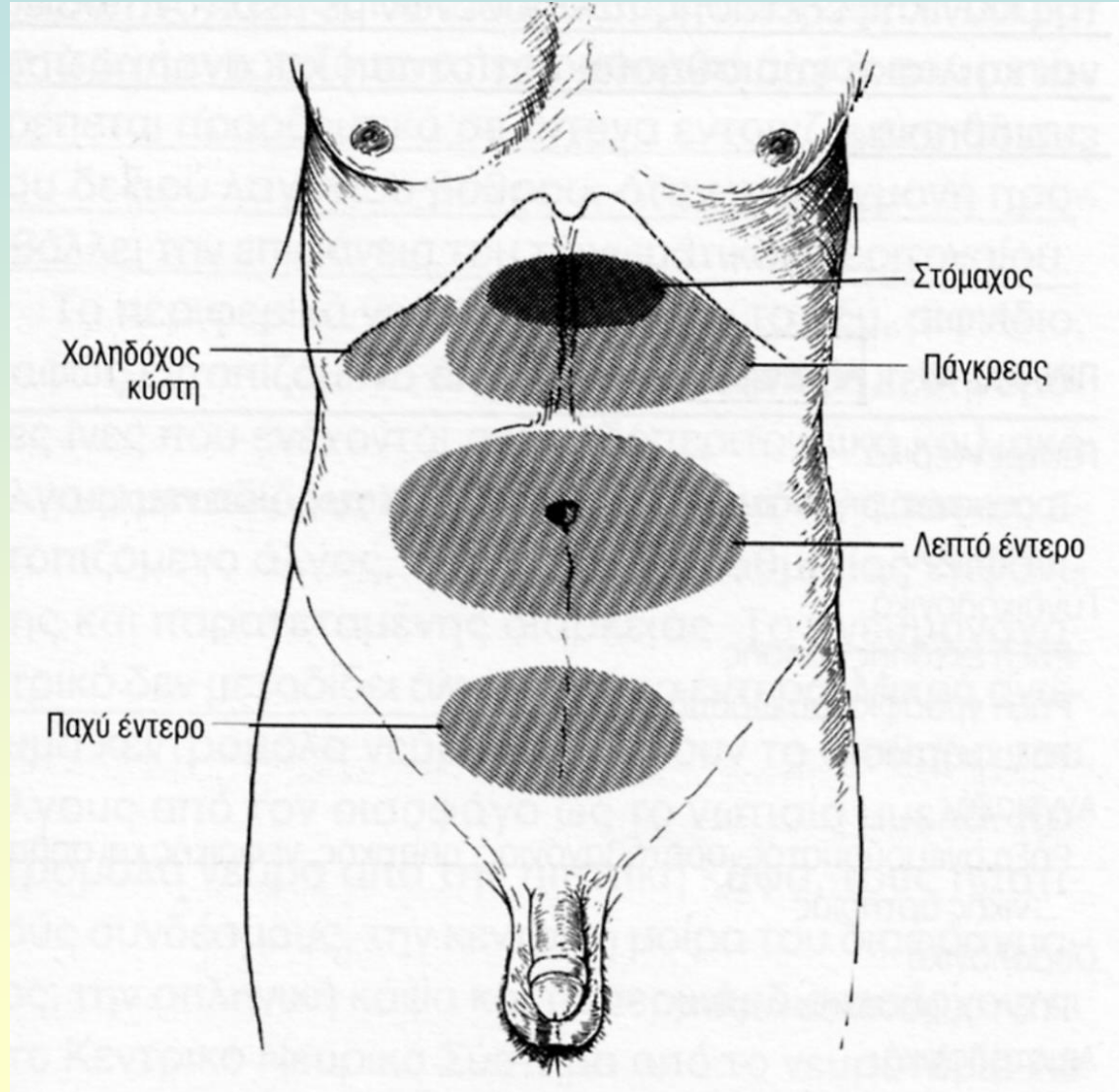
Χαρακτηρισμός & καταγραφή του άλγους, όσο το δυνατόν ακριβέστερα.

✓Διάρκεια

✓Εντόπιση

✓Τρόπος έναρξης

✓Χαρακτήρας

Σπλαχνικό άλγος από ενδοκοιλιακά όργανα

ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Μεταναστευτικό άλγος

(πχ. σε οξεία σκωλικοειδίτιδα, ή διατρηθέν πεπτικό έλκος)

Αιφνίδια ή εκρηκτική έναρξη

Ελεύθερη διάτρηση σπλάχνου,

Οξεία εντερική ισχαιμία από εμβολή σπλαχνικής αρτηρίας

Ρήξη ανευρύσματος κοιλιακής αορτής

Προοδευτικά αυξανόμενη ένταση

Οξεία χολοκυστίτιδα

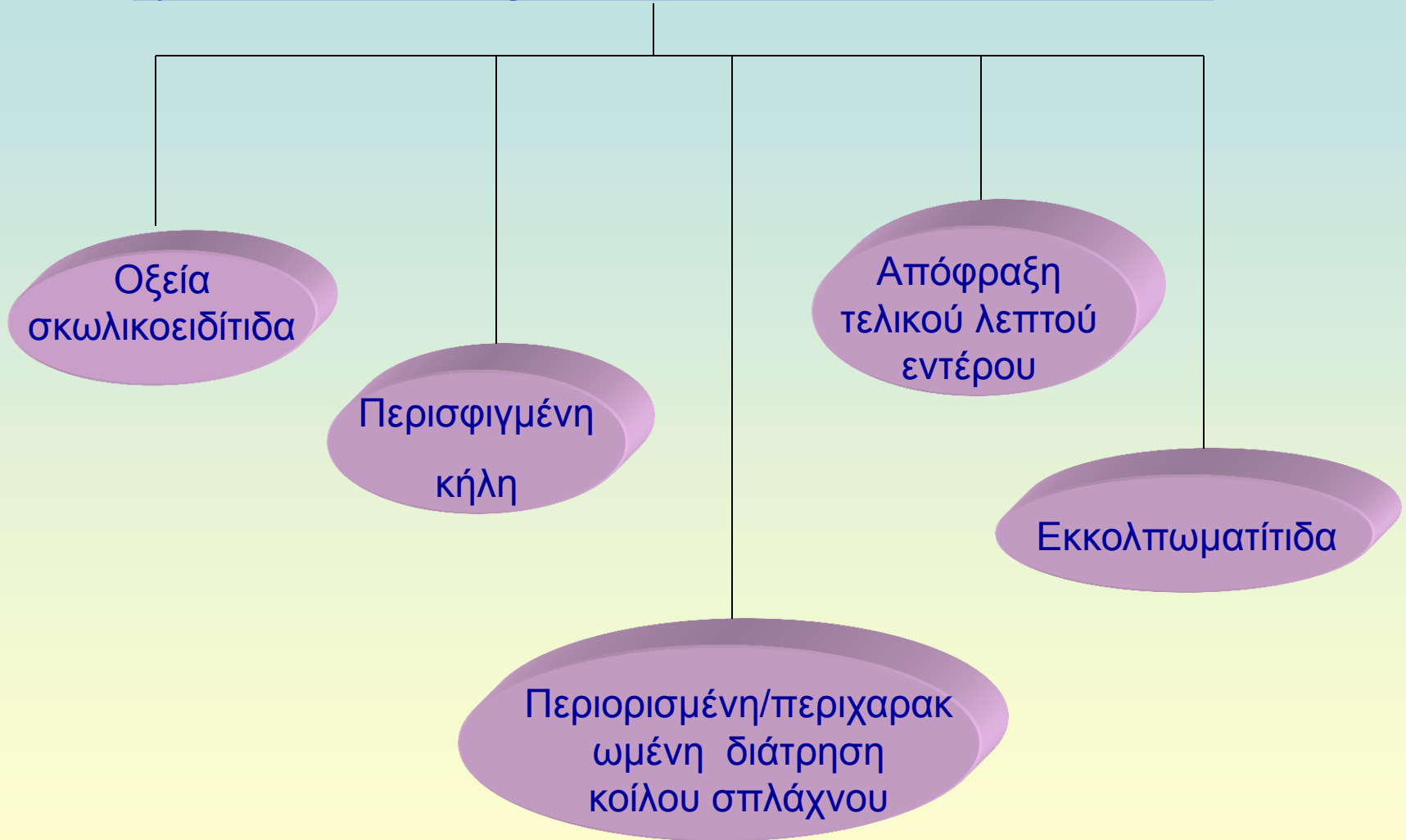
Οξεία παγκρεατίτιδα

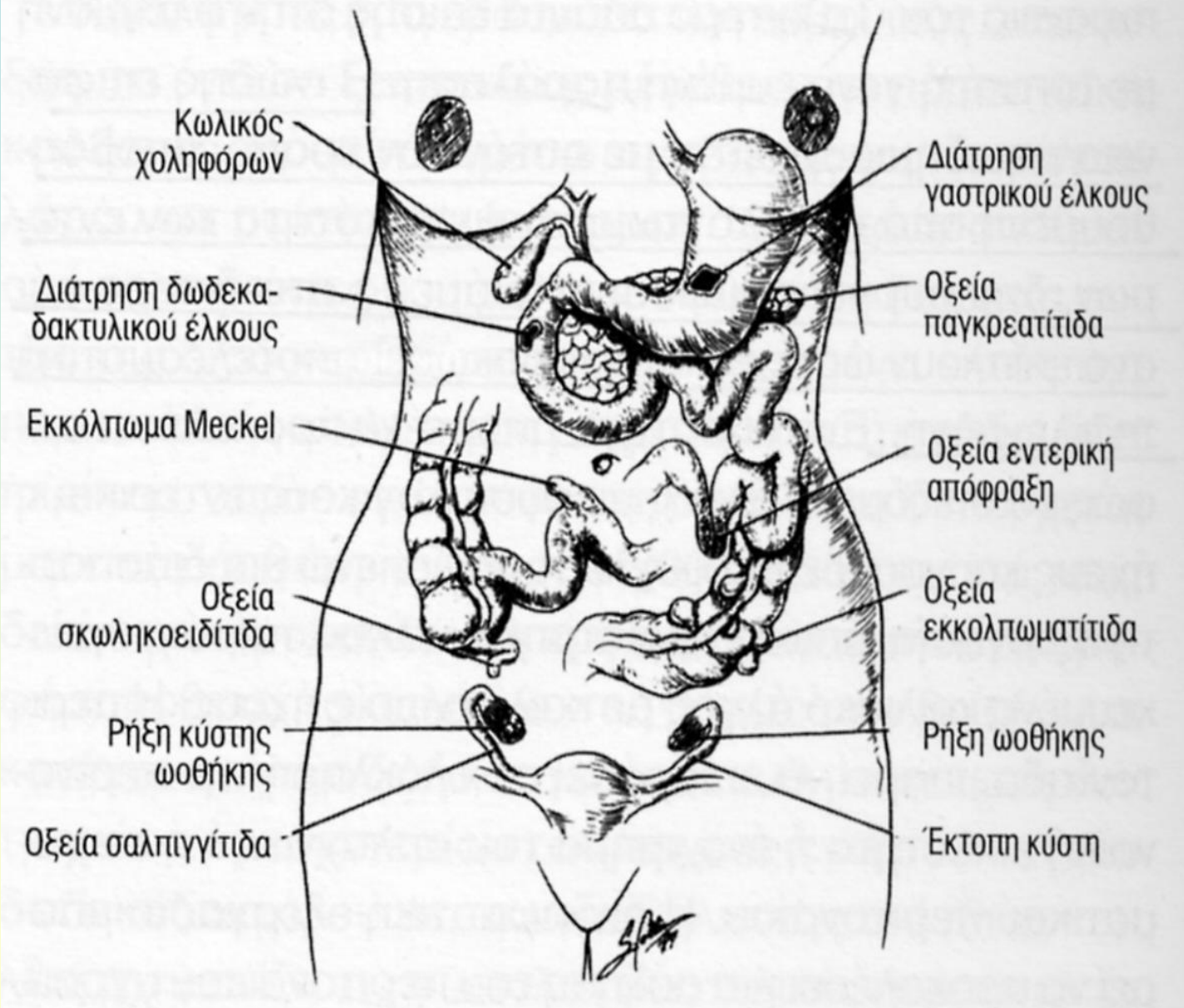
Απόφραξη νήστιδας

ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Γενική κοιλιακή δυσφορία/ αίσθημα βάρους, που σε λίγες ώρες
εξελισσεται σε άλγος εντονότερο & καλύτερα εντοπισμένο

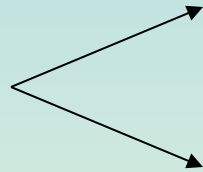

Συνήθη αίτια κοιλιακού άλγους

ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Ποιότητα, ένταση, περιοδικότητα του άλγους

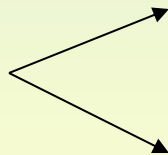
Σταθερό οξύ άλγος

διατρηθέν έλκος
12/δακτύλου

ρήξη σκωλικοειδούς
αποφύσεως

Αυξομειούμενη ένταση
(κωλικός)

Απόφραξη
λεπτού

Κωλικός
ουρητήρων

ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Σε νεφρολιθίαση, οι ασθενείς εμφανίζονται ανήσυχοι

Σε περιτοναϊκή φλεγμονή, οι ασθενείς παραμένουν κακατεκλιμένοι.

Κοιλιακό άλγος, οφειλόμενο σε απόφραξη της γαστρεντερικής οδού

Νήστιδα

- Κακοήθεια
- Συστροφή εντέρου
- Συμφύσεις
- Εγκολεασμός

Ειλεός

- Κακοήθεια
- Συστροφή
- Συμφύσεις
- Εγκολεασμός

Παχύ έντερο

- Κακοήθεια
- Συστροφή
- Εκκολπωματίτιδα

ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Ακτινοβολία ή αντανάκλαση του άλγους

Οξεία χολοκυστίτιδα	➔	Δεξιός ώμος, ωμοπλάτη
Παγκρεατίτιδα	➔	Πλάτη
Λίθοι νεφρών	➔	Λαγόνιες, περινεϊκή χώρα

Έμετος

Χειρουργικές παθήσεις: το άλγος πριν τον έμετο

Παθολογικές καταστάσεις: ο έμετος συχνά προηγείται του άλγους

ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Δυσκοιλιότητα/ διάρροια:

- Υδαρής κένωση + κοιλιακό άλγος → γαστρεντερίτιδα
- Χρόνιες διάρροιες → φλεγμονώδεις νόσοι του εντέρου
- Επίσχεση αερίων/ κοπράνων → μηχανική απόφραξη
- Ίκτερος, αιματοχεσία, αιματέμεση, αλλαγή στις συνήθειες του εντέρου

ΙΣΤΟΡΙΚΟ

➡ Έμμηνη ρύση (ωορρηξία, καθυστέρηση κλπ.)

➡ Λήψη φαρμάκων

➡ Προηγούμενες επεμβάσεις

ΚΛΙΝΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ

Εκτιμάται:

Η συνολική εικόνα του ασθενούς

Η ικανότητα επικοινωνίας του

Η στάση του σώματος

Τα σημεία του άλγους

✓Είναι ήρεμος & αποφεύγει τις κινήσεις, ή αλλάζει θέση συνέχεια?

✓Μικρή πυρετική κίνηση: εκκολπωματίτιδα, σκωλικοειδίτιδα, χολοκυστίτιδα

✓Υψηλός πυρετός: Πνευμονία, Λοίμωξη ουροποιητικού, χολαγγειίτιδα,
γυναικολογικές λοιμώξεις

✓Ταχυσφυγμία & υπόταση: Προχωρημένη νόσος, πιθ περιτονίτιδα

ΚΛΙΝΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ

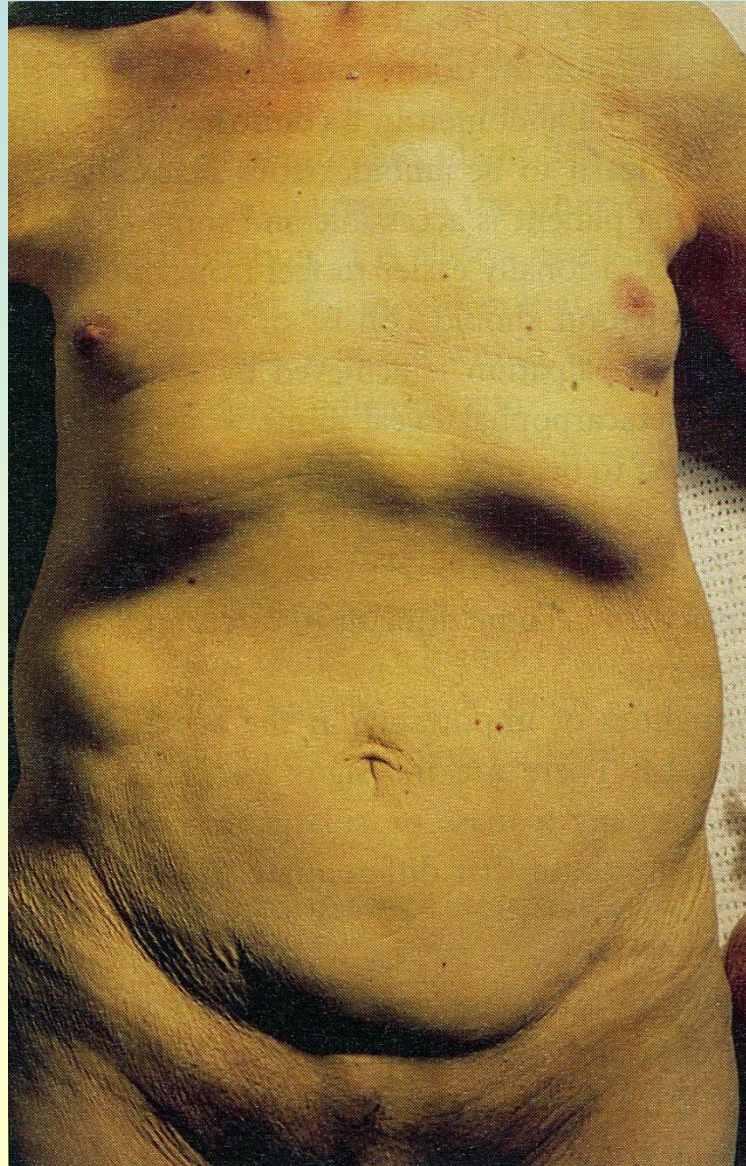
Επισκόπηση:

Ουλές, κήλες, μάζες του κοιλιακού τοιχώματος.

Κυρτότητα κοιλίας (σκαφοειδής, επίπεδη, ή προέχουσα)

ΚΛΙΝΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ

Επισκόπηση:

ΚΛΙΝΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ

Ακρόαση κοιλίας

Απαιτείται προσεχτική ακρόαση, για αρκετά λεπτά.

Παρουσία/ απουσία φυσημάτων στην κοιλία.

Σιγή

Αυξημένοι εντερικοί ήχοι

Εναλλαγή περιόδων σιωπής/ υψίσυχνων αυξημένων εντερικών ήχων

ΚΛΙΝΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ

Ψηλάφηση

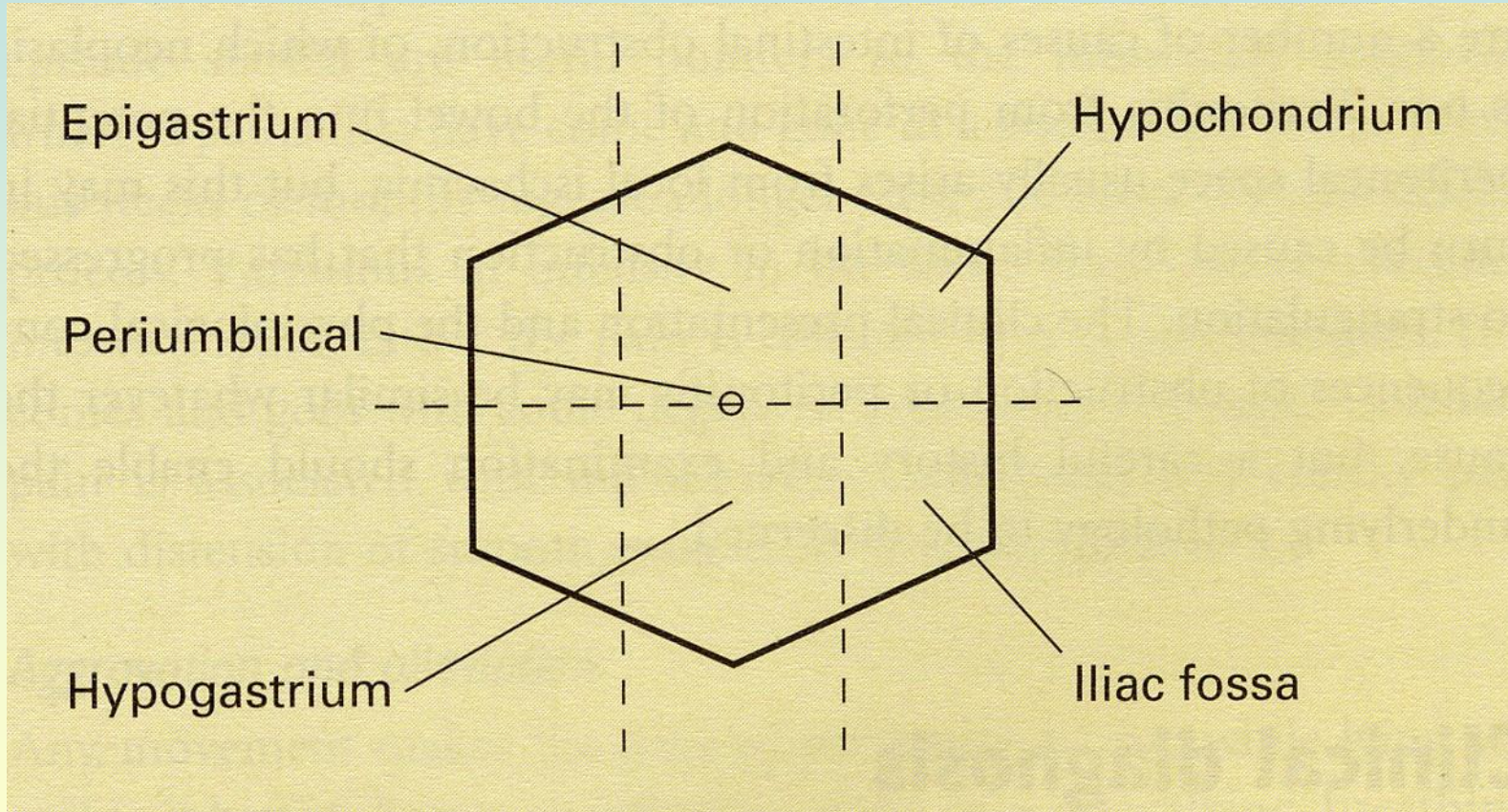
Δεν πρέπει να ξεκινά από το σημείο εντόπισης του άλγους
Εκτιμάται η έκφραση του προσώπου του ασθενούς
Μπορεί να ανιχνεύσει ενδοκοιλιακές μάζες

Ευαισθησία:

- Σημείο McBurney: υποδηλώνει σκωλικοειδίτιδα
- Στο δεξιό υποχόνδριο: υποδηλώνει χολοκυστίτιδα
- Στον αριστερό λαγόνιο βόθρο: υποδηλώνει εκκολπωματίτιδα
- Διάχυτη: υποδηλώνει περιτονίτιδα

ΚΛΙΝΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ

Ψηλάφηση

ΚΛΙΝΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ

Ψηλάφηση

Σύσπαση (αυξημένος μυικός τόνος)

Εκούσια/ ακούσια

Εντοπισμένη/ γενικευμένη (πχ σανιδώδης κοιλία)

Αναπηδώσα ευαισθησία

σημείο περιτονίτιδας

ΚΛΙΝΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ

Άλλοι χειρισμοί

Σημείο λαγονοψοίτη

Σημείο θυρεοειδούς

Αμφίχειρη γυναικολογική εξέταση

Δακτυλική εξέταση

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

- ➡ Γενική αίματος
- ➡ Κ, Να, ουρία, κρεατινίνη
- ➡ Γλυκόζη
- ➡ Αμυλάση/ λιπάση
- ➡ Χολερυθρίνη, τρανσαμινάσες
- ➡ Γενική ούρων
- ➡ β- χοριακή γοναδοτροπίνη

ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

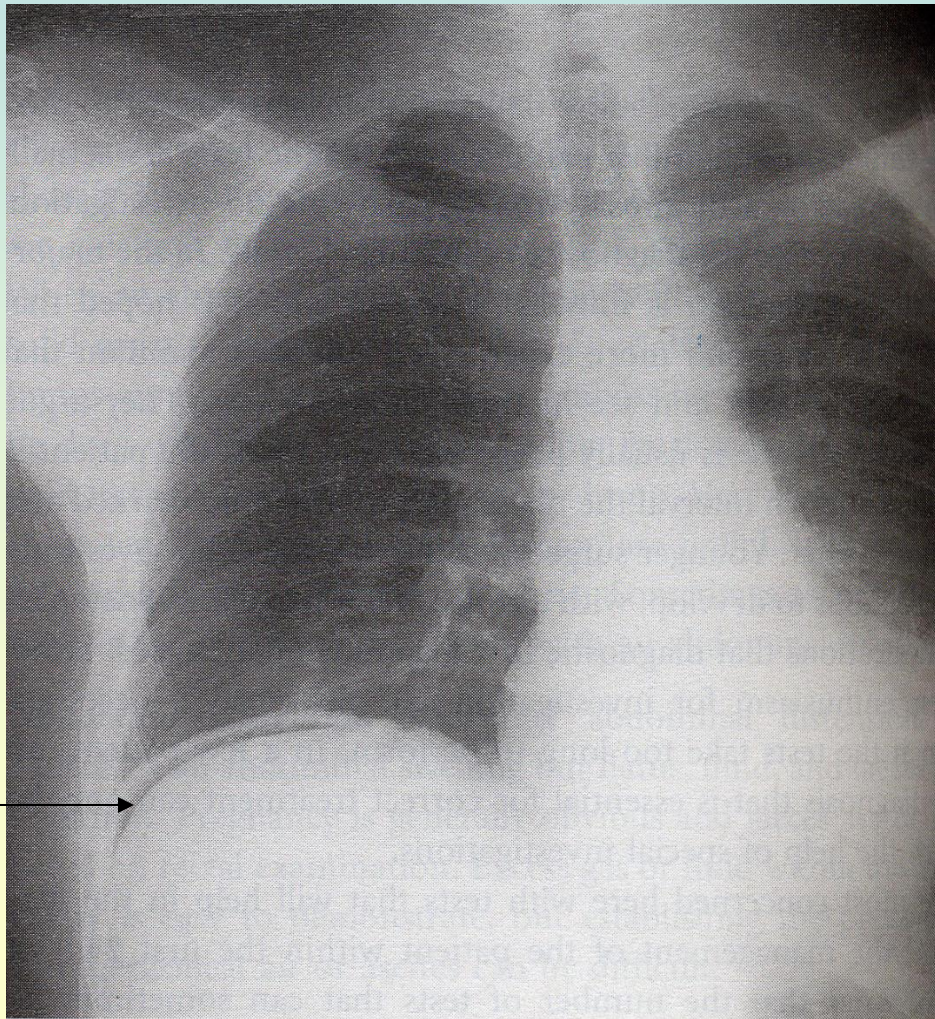
Απλές ακτινογραφίες

Οι απλές ακτινογραφίες, μπορούν να αποκαλύψουν:

- ελεύθερο αέρα υποδιαφραγματικά
- απεικονίζουν το 10% χολόλιθων, 90% νεφρικών λίθων
- υδραερικά επίπεδα (απόφραξη λεπτού εντέρου)
- διάταση παχέως εντέρου

ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

Απλές ακτινογραφίες

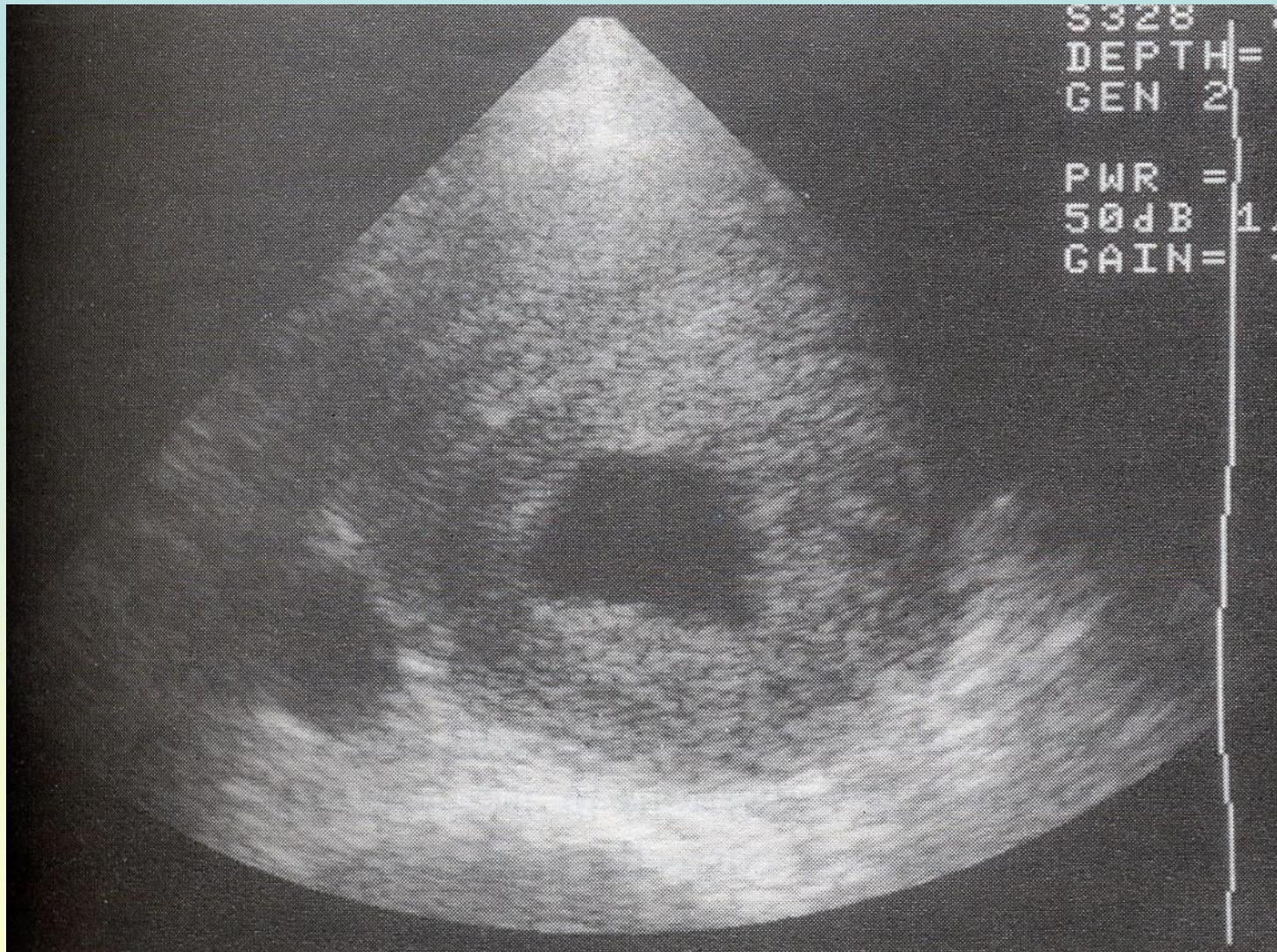

ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

Υπερηχογράφημα

Ανώδυνη εξέταση, χαμηλού κόστους. Παρέχει ταχεία & ασφαλή εκτίμηση

- Ήπαρ/ Χοληφόρα
- Χοληδόχος κύστη
- Σπλήνας
- Πάγκρεας
- Νεφροί
- Μήτρα/ εξαρτήματα
- Σκωλικοειδής
- Ενδοκοιλιακό υγρό
- Ανευρύσματα αορτής/ σπλαχνικών αρτηριών
- Φλεβικές θρομβώσεις

Ανεύρυσμα κοιλιακής αορτής.

Συγκεντρικοί δακτύλιοι θρόμβου, γύρω από αυλό.

ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

Αξονική τομογραφία

Αυξημένη διαγνωστική ακρίβεια, λεπτομερής απεικόνιση

- Όλα τα ενδοκοιλιακά όργανα
- Οξεία σκωλικοειδίτιδα
- Αίμα/ υγρά στην περιτοναϊκή κοιλότητα
- Θρόμβωση μεσεντερίου
- Ανευρύσματα
- Επιπλοκές παγκρεατίτιδας
- Επιπλοκές διάτρησης παχέως εντέρου
- Εγκολεασμός

ΑΠΟΦΑΣΗ ΓΙΑ ΧΕΙΡΟΥΡΓΕΙΟ

- ➡ Σημεία περιτονίτιδας (σύσπαση, αναπηδώσα ευαισθησία)
- ➡ Αφόρητος κοιλιακός πόνος
- ➡ Κοιλιακός πόνος + σημεία σήψεως που δεν εξηγούνται
- ➡ Υποψία οξείας ισχαιμίας του εντέρου
- ➡ Πνευμοπεριτόναιο

Αναβολή & επανεξέταση σε ασαφή διάγνωση

Δυσκολία στην εκτίμηση:

- ❖ Αγγειακά εγκεφαλικά επεισόδια
- ❖ Τραυματισμός νωτιαίου μυελού
- ❖ Επήρεια ναρκωτικών/ αλκοόλ
- ❖ Λήψη στεροειδών/ ανοσοκαταστολής

Οξεία κοιλία χωρίς χειρουργική επέμβαση?

Διάτρηση έλκους 12/δακτύλου που προσέρχονται αργά

Εμπύημα χοληδόχου +σοβαρά συνοδά νοσήματα

Παραμελημένη οξεία σκωλικοειδίτιδα

Οξεία εκκολπωματίτιδα

Οξεία παγκρεατίτιδα

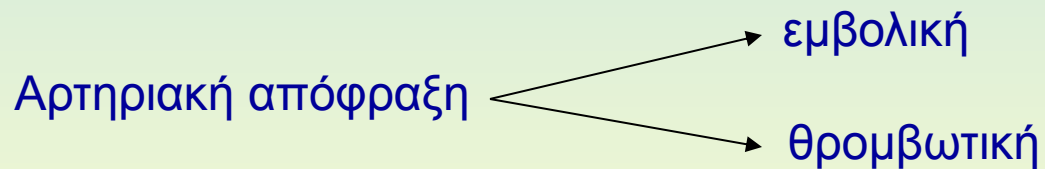
ΟΞΕΙΑ ΣΠΛΑΧΝΙΚΗ ΙΣΧΑΙΜΙΑ

Μικρό ποσοστό ασθενών με οξύ κοιλιακό άλγος

Υψηλό ποσοστό θνησιμότητας

Ανάγκη για **γρήγορη & σωστή** διάγνωση

Φλεβική θρόμβωση (αντισυλληπτικά)

ΟΞΕΙΑ ΣΠΛΑΧΝΙΚΗ ΙΣΧΑΙΜΙΑ

- Ξαφνικό & βαρύτατο κοιλιακό άλγος
- Όχι ευαισθησία
- Όχι αντίσταση
- Όχι αναπηδώσα ευαισθησία
- Ακρόαση κοιλίας → σιγή
- συνύπαρξη κολπικής μαρμαρυγής ?

Αρτηριογραφία

CT/ MRI αποκαλύπτουν θρόμβους στις σπλαχνικές φλέβες

ΟΞΥ ΚΟΙΛΙΑΚΟ ΑΛΓΟΣ ΣΤΗΝ ΕΓΚΥΜΟΣΥΝΗ

Σκωλικοειδίτιδα: 1/500 εγκυμοσύνες

Χολοκυστίτιδα: 3-8% σε 10.000 εγκυμοσύνες

Άλλα αίτια κοιλιακού άλγους

Ρήξη πλακούντα

Ρήξη μήτρας

Ρήξη ωοθηκών

Ουρολοίμωξη

Πνευμονική εμβολή

Οι επεμβάσεις για χολοκυστίτιδα να αποφεύγονται στην εγκυμοσύνη

Οι επεμβάσεις, είναι ασφαλέστερες στο 2^ο τρίμηνο εγκυμοσύνης

Σας ευχαριστώ

A decorative blue curved line that starts below the text and sweeps upwards and to the right, ending further to the right.